

De financiële CRISIS in mondiaal en historisch

**Studium Generale organiseert
in samenwerking met het
Instituut Culturele Antropologie
en Ontwikkelingssociologie en
Netherlands Institute for Advanced
Study in the Humanities and
Social Sciences (NIAS):**

Als we inzicht willen hebben in de maatschappelijke, politieke, en economische gevolgen van de financiële crisis is een historische en mondiale kijk onvermijdelijk. Deze serie nodigt antropologen, historici, ontwikkelingssociologen en economen uit om te laten zien wat er elders in de wereld gebeurt. De sprekers zullen de huidige situatie op mondiaal niveau analyseren en in historisch perspectief plaatsen. Is het opportuun om een vergelijking te maken

perspectief

tussen de 2008 crisis en die van de jaren dertig? Welke vormen van protest zien we in verschillende delen van de wereld en hoe moeten we die interpreteren? Hoe beïnvloedt de crisis politieke en sociale uitsluiting van mensen? En in hoeverre ondermijnt de financiële crisis de legitimiteit van politieke en financiële instellingen en welke alternatieven zijn er nodig?

woensdag 15 februari 2012

om 20.55 op Nederland 2

Labyrint: Nieuwe visies op de economie

Labyrint is het wetenschappelijke televisieprogramma van de VPRO en NTR

woensdag 22 februari 2012

The Global Economic Crisis:

An Episode in the History of Money

Prof. Keith Hart, Professor Emeritus of Anthropology, Goldsmiths College, University of London

~

The economic crisis is not merely financial, a moment in the credit/debt cycle. Events since 2008 should rather be seen as the collapse of 'national capitalism', the money system that the world lived by in the twentieth century. This has been unraveling since the US dollar went off gold in 1971 and money derivatives were invented the following year. The erosion of political and legal controls over money in recent decades has led to a situation where politics is still mainly national, but the money circuit is global and mostly lawless. The idea of central bank money or legal tender is tenacious despite this development. As the need for international cooperation intensifies, the disconnect between economy and political institutions undermines effective solutions. The crisis of the eurozone in 2011-2012 may be understood best as a Sophoclean tragedy in which good intentions cannot remedy the consequences of past mistakes.

woensdag 29 februari 2012

De Vierde Ronde

Prof. Jan Pronk, Professor in Theory and Practice of International Development at the International Institute of Social Studies (ISS) in The Hague

~

De huidige internationale crisis reikt verder dan een financiële crisis. De huidige crisis zal worden belicht vanuit drie rondes van internationaal overleg die er op gericht waren een nieuwe internationale economische orde te creëren. De eerste ronde vond plaats na 1945, de tweede na de oliecrisis van 1973, en de derde na het einde van de Koude Oor-

log in 1989. Er is alle reden om een vierde ronde te starten. In deze lezing zal Jan Pronk het belang en de contouren van deze vierde ronde presenteren.

woensdag 7 maart 2012

Let op! Geld lenen kost geld!

Lenen in Nederland en Zuid-Afrika

Dr. Erik Bähre, Universitair Docent, Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie, Universiteit Leiden en onderzoeker bij het NIAS

~

Waarom is de bereidheid van mensen om grote hoeveelheden geld te lenen zo toegenomen? In het publieke debat wordt meestal gewezen op individuele eigenschappen; dat mensen hebzuchtig zijn, of zich laten leiden door emoties. Maar deze verklaringen zijn niet voldoende. Immers, de mens was ook twintig jaar geleden hebzuchtig en emotioneel en toch werd er niet zo veel geleend. In deze lezing betoogt Erik Bähre dat de toegenomen bereidheid om geld te lenen een gevolg is van veranderende maatschappelijke verhoudingen, status en hiërarchie. Dit verklaart waarom mensen in Nederland zich steeds meer en vaker problematische schulden hebben, en verklaart ook waarom Xhosa migranten in de *townships* van Kaapstad grote sommen geld aan elkaar lenen. Hieruit blijkt dat de verplichte waarschuwing 'Let op! Geld lenen kost geld!' geen enkel effect kan hebben.

woensdag 14 maart 2012

Corruptie: Verkoop van Macht en Invloed

Dr. Michel van Hulten, Saxion Lector Governance, Saxion School of Governance & Law

~

Corruptie is verkoop van macht en invloed. Dat is (nog) niet de wereldwijd aanvaarde definitie, het is wel mijn definitie. Corruptie is van alle tijden en van overal. Overal en altijd waar mensen macht uitoefenen was (en is nog steeds) deel van die macht te koop voor particuliere doeleinden. Ook op de universiteit. Corruptie zelf voldoet in elk geval aan twee kwalificaties zoals vermeld voor de behandeling van de financiële crisis in deze lezingenreeks: corruptie is inderdaad een historisch

en mondiaal verschijnsel en kan als zodanig geanalyseerd worden.

Voor wat het perspectief betreft: corruptie hier bij ons in de rijke wereld is een 'zwaarder' verschijnsel dan in de arme wereld. Velen denken dat Zambia, Colombia en Indonesië (om er zo maar een paar te noemen) veel corrupter zijn dan Nederland, ik bestrijd die gedachte en toon aan dat die onjuist is. Ik denk zelfs dat landen als Griekenland en Italië nu feitelijk niet meer financieel zouden bestaan als niet al vele jaren geleden hun economieën voor een groot deel waren ondergedoken en geen deel meer uitmaakten van de wereld die wij waarnemen met onze banken en financiële overheden en instellingen. Velen daar kunnen dan ook nog steeds heel comfortabel leven.

Al dat grijze (niet-geregistreerde) geld en al dat zwarte (criminele) geld volgt zijn eigen kringlopen en ontsnapt niet alleen aan de belastingheffers, maar ook aan de bankiers, dat wordt de redding van de schuld-landen. Maar ook ons land heeft een voor rond de 10 procent 'ondergedoken' economie. Dat verborgen geld is potentieel de bron waaruit corrupte betalingen kunnen worden gedaan zonder opgemerkt te worden. Philips had zo'n potje (POT ?) dat buiten de boeken bleef klaar staan en kon er jarenlang ziekenhuisdirecteuren in Polen van betalen. We weten zelfs niet of in die verborgen economieën op dit moment ook crisis heerst?

woensdag 21 maart 2012

Na de Beurskrach: de Crisis van de Jaren Dertig

Dr. Jeroen Touwen, Universitair Docent, sectie Economische en Sociale Geschiedenis van het Instituut voor geschiedenis, Universiteit Leiden

~

De eurocrisis die Europa momenteel in zijn greep houdt is een direct gevolg van de kredietcrisis van 2008. De huidige recessie wordt dikwijls gezien als de zwaarste crisis sinds die van de jaren dertig uit de vorige eeuw. De vergelijking met de 'grote depressie' biedt interessante inzichten. Ook toen werd de overheid voor grote dilemma's geplaatst, ook toen kwam de reële economie in de problemen na een beurscrisis, ook toen waren de Europese wisselkoersen met elkaar verbonden met 'gouden

ketens'. Nu is dat de euro, toen was dat de gouden standaard. Toch zijn er belangrijke verschillen. Het huidige welvaartspeil is veel hoger, zodat de sociale gevolgen van een andere orde zijn. Ook hebben beleidsmakers geleerd van het economisch-historische onderzoek naar de crisis van de jaren dertig. Als we ons realiseren dat eind jaren zeventig eveneens een belangrijke recessie plaatsvond, ontstaat inzicht in het spanningsveld tussen de verschillende beleidsopties: het Keynesiaans beleid als antwoord op de crisis van de jaren dertig, het monetarisme als beleidsantwoord op de crisis van de jaren zeventig. Ten slotte hebben er structurele veranderingen in de wereldeconomie plaatsgevonden die maken dat de situatie nu wezenlijk anders is dan toen.

woensdag 28 maart 2012

What does the Occupy Movement want?

Dr. Marianne Maeckelbergh, Assistent Professor, Social and Behavioural Sciences, Leiden University

~

Since the term 'Occupy Movement' became a part of public discourse, critics and supporters alike have been asking what specifically the occupy movements desires. This question is in many ways the wrong question to ask, but the fact that this is the wrong question highlights important political shifts currently taking place across the world. This presentation discusses the role of the Occupy Movement and responses to the Economic Crisis more generally as a site for the production of new systems of governance that are contesting not only 'what' is being done by governments, but also, and especially, 'how' it is being done. The Occupy Movement has shifted the terrain of political contestation away from the question of 'what' towards questions of 'how' and in so *doing* has become a serious challenge to contemporary systems of governance based on structures of representative democracy. This talk centres on a discussion of what the Occupy Movement is doing (rather than saying) and will show how these actions are developing new structures of democracy that represent a fundamental challenge to the status quo within global politics as we know it.

Tijd:

Woensdagavonden
19.30 – 21.00 uur

Locatie:

zaal 003
Lipsiusgebouw (1175)
Cleveringplaats 1
Leiden

Toegang gratis! Iedereen welkom!

Informatie/organisatie:

Studium Generale Universiteit Leiden
Postbus 9500
2300 RA Leiden
y.leunissen@sea.leidenuniv.nl
071 527 7283 / 7295 / 7296
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl

